

**aşırı düşük teklif açıklaması
uygun bulunarak ihale
üzerinde bırakılan iş
ortaklığının iş kalemi için
yaptığı aşırı düşük teklif
açıklamasının, imalat
sürecinin, verilen hizmetin
ve yapım yönteminin ekonomik
olmasının, teklif edilen
yapım işinin özgünlüğünün,
seçilen teknik çözümlerin ve
yapım işinin yerine
getirilmesinde kullanılacak
avantajlı koşulların
mevzuatın aradığı şekilde
kesin ve tartışmasız bir
biçimde ve belgelere
dayandırılmak suretiyle**

yapılmadığı sonucuna
varıldığından, Kamu İhale
Kurumu kararının, ihale
üzerinde bırakılan İş
Ortaklığınca sunulan aşırı
düşük teklif açıklamalarına
ilişkin iddiaların yerinde
bulunmamasına ilişkin dava
konusu kısmında hukuka
uygunluk
görülmemiştir...” gerekçesiyle
dava konusu işlemin karar
verilmiştir.

Toplantı No	: 2015/029
Gündem No	: 70
Karar Tarihi	: 06.05.2015
Karar No	: 2015/MK-196

<u>Sikayetçi:</u> Sochimorstroy LLC – Seza İnş.San. Ve Tic.Ltd.Şti. <u>İhaleyi Yapan Başvuru:</u> Ulaştırma, Denizcilik Ve Haberleşme Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü <u>Basvuru Tarihi ve Sayısı:</u> 08.08.2014 / 25404 <u>Basvuruya Konu İhale:</u> 2014/14747 İhale Kayıt Numaralı "Filyos Limanı İnşaatı" İhalesi <u>Kararın Yapılan İnceleme ve Değerlendirme:</u> Karar:
--

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından 19.03.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan2014/14747 ihale kayıt numarası "Filyos Limanı İnşaatı" ihalesine ilişkin olarak, Sochmorstroy llc – Seza İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılan itirazın şikâyet başvurusu üzerine, 31.10.2014 tarihli ve 2014/UY.II-3556 sayılı Kurul kararı ile "4734 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirincis fıkrasının (b) bendi gereğince, düzeltici işlem belirlenmesine" karar verilmiştir.

Anılan Kurul kararının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyeli Sochmorstroy llc – Seza İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. vekili tarafından açılan davada, Anayasa 54. İdare Mahkemesi 08.04.2015 tarihli ve E:2015/81, K:2015/628 sayılı kararında, "Olayda; davacı Sochmorstroy llc – Seza İnş. San. ve Tic.Ltd.Şti. İş Ortaklığı tarafından Kamu İhale Kurulu'na verilen itirazın şikâyet başvuru dilekçesinde, ihale üzerinde kalan Mas İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. – YSE Yapı Sanayi ve Ticaret A.Ş. - Detaş Konut İmar İnş. Taah. Mad. San. Tic. A.Ş. İş Ortaklığı'nın aşırı düşük teklif açıklamalarının uygun olmadığına yönelik iddiaları kapsamında, adı geçen iş ortaklığı tarafından sunulan açıklamada "104/A Taş Nakli" iş kalemi için taşın tam olarak nereden nakledileceğinin belirtildiği, yapılan hesaplamaların tahmini olduğu, taş miktarının bir kısmının deniz yoluyla nakledileceğinin öngörüldüğü, ancak rihâtın neresine yapılacağına belirtilmediği ve rihâtın maliyetinin hesaplanmadığı, yapılan bu açıklamaların tamamen varsayma dayalı olduğu, bilgi ve belgeye dayalı olarak yapılan taşınma formülünün kullanılacağı, açıklanan taş nakli maliyetinin teklif edilen bedelden daha yüksek olduğu iddialarına yer verildiği görülmektedir.

Bu iddia yönünden değerlendirme yapma Kamu İhale Kurulu'nca, ihale üzerinde kalan iş ortaklığının aşırı düşük teklif açıklamaları Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45 üncü maddesi gereğince incelendiğinde, "104/A Taş Nakli" iş kalemi için idarece yaklaşık maliyet ekinde hazırlanan nakliye projelerinin kullanıldığı, taş nakliyâtının bir kısmının deniz yoluyla yapılmasına ilişkin proje hazırlanmış, hazırlanan proje etüt ve raporlarında taş ocakları ile taş yükleme arasındaki mesafelerin ve taşınacak taş miktarının detaylı olarak gösterildiği, Bu itibarla ihale üzerinde kalan iş ortaklığının seçilen teknik çözümleri ve işin yerine getirilmesinde kullanılacağı avantajlı koşulları belgelere dayandırmak suretiyle açıkladığı, ihale üzerinde kalan iş ortaklığının aşırı düşük teklif açıklamasında, 104/A poz numaralı taş nakliyatına ilişkin, 01 nolu (Ahmetler) taşocagından 11 km karayoluyla taşınacağı yere taş nakledilmesi ve 02 nolu (Büyükkızılkum) taşocagından 1,32 km karayoluyla kendileri tarafından inşa edilecek rihâta, rihâttan da taşınacağı yere deniz yoluyla (2,60 deniz mili) taş nakledilmesi olmak üzere yöntemler belirlediği, bu yöntemler kullanılırken rihâttan inşaatta kullanılacak taşın nakline ilişkin mesafenin 1,32 km olarak dikkate alınması gerekirken 1 km olarak alınmış olmasının esasa etkili olmadığı, çünkü 1,32 km mesafe için resmi maliyet formülü kullanılarak 1 ton taş nakli için birim fiyat 1,13 TL/ton olarak hesap edilirken, 1 km mesafe için yapılan hesaplamada birim fiyat 1,23 TL/ton esas alındığı, dolayısıyla daha uzun mesafe için daha düşük birim fiyat belirlenmişken, daha kısa mesafe için daha yüksek bir birim fiyat kullanıldığı, söz konusu açıklama kapsamında ihale üzerinde kalan iş ortaklığı tarafından sunulan "104/A Taş Nakli" iş kalemine ilişkin analiz incelendiğinde, analizin nakliye formüllerindeki katsayılar dikkate alınarak hazırlanmış, diğer yandan analiz ekinde hazırlanan projelerde deniz yoluyla taş nakliyatı yapılması için rihâttan inşa edilmesinin öngörüldüğü, söz konusu projede rihâttan inşa edileceği yerin belirli olduğu, rihâttan maliyetine esas keşif özeti'nin ekinde yer alan projeden çıkarılmış metrajlar, rihâttan kesit tabhiklerine ilişkin hesaplamalar dikkate alınarak belirlenen iş kalemi miktarları ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Demiryollar, Limanlar ve Hava Meydanları İşçaları Genel Müdürlüğü tarafından sunulan resmi birim fiyatları esas alınarak suretiyle düzenlendiği ve rihâttan maliyetinin resmi birim fiyatlar üzerinden toplam 1.281.723,45 TL olarak hesaplandığı, deniz yoluyla nakliyatı yapılacak toplam taş miktarının 5.927.003,60 ton olarak öngörüldüğü taşınacak her bir ton başına rihâttan maliyetinin (1.281.723,45/5.927.003,60=) 0,22 TL olarak hesaplanarak, analiz cetvelinde birim miktarın 1/48 olarak dikkate alındığı ve birim fiyatın bu oranla carpılması suretiyle 0,11 TL olarak hesaplandığı, hesaplanan 0,11 TL tutarın analizde yer verilen diğer nakliye bedelleri ile kar ve genel giderlere eklenecek, "104/A Taş Nakli" iş kaleminin birim fiyatının 3,14 TL olarak hesaplandığı, idarece gönderilen

30.10.2014 tarih ve 0927 sayılı yazıda, Anayasa 54. İdare Mahkemesi 08.04.2015 tarihli ve E:2015/81, K:2015/628 sayılı kararında, "Olayda; davacı Sochmorstroy llc – Seza İnş. San. ve Tic.Ltd.Şti. İş Ortaklığı'nın "104/A Taş Nakli" iş kalemi ile ilgili açıklamalarına ilişkin olarak idarece yapılan değerlendirmelerde de birim fiyatın 3,14 TL olarak hesaplandığı, adı geçen iş ortaklığı ile idare tarafından farklı hesaplama yöntemleriyle "104/A Taş Nakli" iş kaleminin birim fiyatının 3,14 TL olarak hesaplandığı, aynı birim tutara ulaşılmaması nedeniyle idarenin söz konusu aşırı düşük teklif açıklamasını uygun görmesinin yerinde olduğu gerekleriyle, bu husustaki iddianın yerinde görülmediği anlaşılmıştır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinden; Kanunda aşırı düşük teklif açıklamalarına ilişkin olarak belirlenmesinin şart olduğu açıkça hükme bağlanmıştır. Kanunun verdiği yetki doğrultusunda Kamu İhale Genel Tebliği'ni ile sunulacak belgelerin sayılarla belirtildiği ve şekli unsurlarının ayrıntılarıyla düzenlendiği görülmektedir. Bu doğrultuda, isteklilerce yapılacak aşırı düşük teklif açıklamalarının, Kanun maddesinde belirtildiği üzere, imalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması, seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacağı avantajlı koşullar, teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü hususlarında belgelendirilmek suretiyle yapılması gerektiği açık olup, yapılacak açıklamaların ve açıklamalara dayanan olarak sunulan belgelerin, ilgili işin veya iş kaleminin açıklamayı sunan istekli tarafından aynen açıklanmış olarak belirtildiği üzere yerine getirilebileceğini tereddüte mahal veremeyecek şekilde ispatları mahiyette olması gerekmektedir.

Dava dosyası ekinde yer alan işlemlerin incelenmesinden; idarece yaklaşık maliyet hesaplamasında "104/A Taş Nakli" iş kalemi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı nakliye formülünün kullanıldığı, nakliye mesafesinin "26 km" olarak kabul edildiği ve bir ton taşın nakli maliyetinin kar dahil 6,45-TL olarak belirlendiği, idarece ihale dokümanı ile birlikte isteklilere verilen sıralı analiz giridleri tablosunda da "104/A Taş Nakli" iş kalemi için yapılacak hesaplama ve açıklamanın nakliye formülüne göre yapılacağına belirtildiği görülmektedir.

Ihale üzerinde kalan Mas İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. - YSE Yapı Sanayi ve Ticaret A.Ş. - Detaş Konut İmar İnş. Taah. Mad. San. Tic. A.Ş. İş Ortaklığı tarafından aşırı düşük açıklamasında, nakli yapılacak toplam taş miktarının (12.282.431,65 ton) % 52'si olan 355.428,05 ton'un karada; % 48'i olan 5.927.003,60 ton'un ise denizden nakledileceğinin belirtildiği, karadan yapılacak taş nakliyesinde mesafenin 11 km ve birim fiyatın da 3,24 TL/ton olarak, deniz yolu kullanılarak yapılacak taş nakliyesinde mesafenin 1,32km+2,6 deniz mili ve birim fiyatın da (yapılacağı belirtilen rihâttan nakliyeti olarak ifade edilen 1.281.723,45 TL dahil) 2,67 TL olarak bulunduğu, daha sonra bu tutarların ağırlıklı ortalamasının 2,93 TL olarak hesaplandığı, üzerine kar da eklenecek 3,14 TL'lik birim fiyata ulaşıldığı anlaşılmaktadır.

Anılan istekli tarafından taş nakli iş kalemine yönelik açıklamada, taşın karadan nakli bedeli ile denizden nakli bedelinin değiştiği miktarı ile paçal bir taş nakli bedeli hesabı yapılmış olup, denizden taş nakli sonucunda maliyete etki eden faktörlerin arttırdığı bahisle rihâttan inşaata bedeli, taş ocagından rihâttan kadar olan nakliye mesafesi ve denizden taşın nakli olarak ilave üç ayrı değerlendirilmesinden de gerekli olduğu vurgulanmış ve deniz taşımasında kullanılacak rihâttan maliyeti 1 ton taş nakli için 0,22 TL olarak; ocağın rihâttan kadar taş malzemenin nakliye analizinde belirtilen 1,32 km'lik kara nakli mesafesinden ton başına 1,13 TL olarak ve rihâttan sonrasından denizden 2,6 mil mesafe üzerinden de taş nakli için 1,32 TL olarak birim fiyat hesaplandığı tespit edilmiştir. Ihale üzerinde kalan iş ortaklığının "104/A Taş Nakli" iş kalemi için sunduğu aşırı düşük teklif açıklaması incelendiğinde; taş nakliyatının bir kısmının deniz yoluyla yapılması için gerekli olan rihâttan projese rapor eki belgelere yer verilmediği, rihâttan inşaata ilişkin keşif özeti sunulduğu, keşif özetiinde belirtilen metraj çalışmalarının mevzuat uyarınca bir proje üzerinden belirlenmesi gerektiğinden, sunulan metrajların doğruluğunun bu aşamada bilinmeyeceği, ayrıca açıklamada mülkiyet veya kiralama bedeli ile alınması gerekli izin, ruhsat vb. belgelerin harç ve diğer giderlerinin dikkate alınması gerektiği, dolayısıyla rihâttan yapılacak bölgenin belli olmasına rağmen, bu hususlara ilişkin olarak açıklamada bilgi ve belge sunulmasının hukuken geçerli bir sebebinin gösterilmediği, rihâttan inşaata için mevzuat uyarınca (Evresel Etki Değerlendirme (EED) Raporuna gereksinim duyulup duyulmadığının açıklanmadığı belirtilmediği, hazırlanan etüt ve raporlarda, taş ocakları ile taş yüklenen rihâttan arasındaki mesafelerin ve taşınacak taş miktarının detaylı olarak gösterildiği ve 104/A poz numaralı taş nakliyatına ilişkin, 01 no'lu (Ahmetler) taşocagından karayoluyla taşınacağı yere taş nakledilmesi ve 02 no'lu (Büyükkızılkum) taşocagından kendileri tarafından inşa edilecek rihâttan karayoluyla ve rihâttan taşınacağı yere deniz yoluyla taş nakledilmesi olmak üzere iki yöntem belirtildiği, analizin nakliye formüllerindeki katsayılar dikkate alınarak hazırlanmış, diğer yandan analiz ekinde hazırlanan projelerde deniz yoluyla taş nakliyatı yapılması için rihâttan inşa edilmesinin öngörüldüğü, rihâttan maliyetinin toplam 1.281.723,45 TL olarak hesaplandığı ve deniz yoluyla nakliyatı yapılacak toplam taş miktarının ise 5.927.003,60 ton olarak öngörülmüşken, rihâttan inşaata için gerekli olan taş miktarının ise 23.809,52 tonluk taş dolgu malzemesi rezerv sayısının herhangi bir temel sonağı verisi olmadan yüzeyel olarak somut verilerle dayandırılmadan hazırlandığı ve taş malzemesinin teknik özelliklerini yansıtan rapora esas teşkil eden taş numunesinin de bu açıdan yüzey kotlarını temsil ettiği, sonağı numunesi olmadığından kullanılacak taşın ilişkin hazırlanan teknik özellikler raporu ile rezerv tayin raporunun gerçeği yansıtmayacağı belli olmadığı, bu konularda idarece ayrıca bir değerlendirme yapılması gerektiği, rihâttan inşaata ilişkin sunulan keşif özeti'nde yer alan iş kalemleri ve metrajların uygun olup olmadığının değerlendirilmediği, kaldı ki bu keşif özeti'nde 22 numaralı iş kaleminde rihâttan taş ocacı arası mesafe 1 km olarak belirlenmesine rağmen, bu mesafenin "İtinerer" belgesinde taşocacı rihâttan arası mesafe olarak belirlenmişken, 1,32 km'den daha düşük olması gerektiği, diğer daha düşük mesafede ocağın temin öngörülmesi ise, bu ocağı ilişkin belgelerin de sunulması gerektiği, rihâttan maliyeti olarak öngörülen 1.281.723,45 TL'ye ilişkin açıklamanın tutarlı ve sağlıklı olmadığı, "104/A Taş Nakli" iş kalemi için gerekli taşın temin edileceği taş ocaklarının koordinatlarının da belirtildiği, ruhsat verilmesine ilişkin Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne verilen müracaat dilekçesinde belirtilen koordinatlar ile sınırlanan taş ocacı alanlarının, isteklinin Google Earth üzerinden hesapladığı rihâttan limanı koordinatlarının sınırlandığı alanların X ve Y koordinat değerleri ile örtüşmediği görülmektedir.

Bu durumda; aşırı düşük teklif açıklaması uygun bulunarak ihale üzerinde bırakılan iş ortaklığının "104/A Taş Nakli" iş kalemi için yaptığı aşırı düşük teklif açıklamasının, imalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması, teklif edilen yapım işinin özgünlüğünün, seçilen teknik çözümlerin ve yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşulların mevzuatın aradığı şekilde kesin ve tartışmasız bir biçimde ve belgelere dayandırılmak suretiyle yapılmadığı sonucuna varıldığından, 31.10.2014 tarih ve 2014/UY.II-3556 sayılı Kamu İhale Kurumu kararının, ihale üzerinde bırakılan Mas İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. - YSE Yapı Sanayi ve Ticaret A.Ş. - Detaş Konut İmar İnş. Taah. Mad. San. Tic. A.Ş. İş Ortaklığına sunulan aşırı düşük teklif açıklamalarına ilişkin iddiaların yerinde bulunmamasına ilişkin dava konusu kısmında hukuka uygunluk görülmüştür."gerekçesiyle dava konusu işlemin karar verilmiştir.

Anayasa'nın 138'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu, bu organlar ve idarenin mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği hükmü bağlanmıştır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28'inci maddesinin birinci fıkrasında, mahkemelerin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararların icaplarına göre idarenin gecikmesizin işlemlerini tesis etmeye veya eyleme bulunmaya mecbur olduğu, bu sürenin hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anılan kararın icaplarına göre Kamu İhale Kurulunca işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle;

Kamu İhale Kurulunun 31.10.2014 tarihli ve 2014/UY.II-3556 sayılı kararının, ihale üzerinde kalan isteklinin aşırı düşük teklif açıklamalarının uygun olduğu hususuna ilişkin kısmının iptaline ve anılan Mahkeme kararında belirtilen gerekçeler doğrultusunda teklifinin değerlendirilmesinde dışı bırakılması yönünde 4734 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirincis fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine, Oybirliği ile karar verildi.

Mahmut GÜRSES Başkan		
Kazım ÖZKAN II. Başkan	Ali Kemal AKKOÇ Kurul Üyesi	Ahmet ÖZBAKIR Kurul Üyesi
Mehmet Zeki ADLI Kurul Üyesi	Hasan KOCAĞÖZ Kurul Üyesi	Hamdi GÜLEÇ Kurul Üyesi
Mehmet AKSOY Kurul Üyesi		